Štev. 89 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v četrtek 4. aprila 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do per vrst K 20.— Vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 50 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 841.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 3. (Kor.) Uradno se razglaša:

V dolini Adiže so bile italijanske polzvedovalne čete odbite.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 3. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Od časa do časa živahni topovski boji pri in južno Lensa. Na bojišču je bilo čez dan omejeno bojno delovanje na topovsko streljanje in polzvedovalne boje. Ponočen sunek angleških stotnij proti Ayettu je bil odbit s protisunkom. Z močnimi silami je napadel sovražnik zvečer med Marcel Cave in potokom Luce. Bil je odbit ob težkih izgubah. Polastili smo se višine jugozapadno Moreuila. Francoska artilerija uničuje dalje Laon. Pred Verdunom in v srednjih Vogezih je zopet oživelo topovsko delovanje. Jugozapadno Hirzbacha smo pri nekem uspešnem sunku ujeli več mož. Ritmojster baron Richthofen je izvojeval 75. letalsko zmago.

Na drugih bojiščih nič novega.

BEROLIN, 3. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: 3. aprila zvečer.

Na bojišču v Franciji nič novega.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

NEMŠKE ČETE NA FINSKEM.

BEROLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Deli naših pomorskih bojnih sil so izkrcali danes zjutraj po težavnem pohodu po ledu in skozi minska polja v Hangoe na južnem Finskem čete, ki so določene za pomoč Finski.

Bombardiranje Pariza.

PARIZ, 2. (Kor.) Dalekonosni nemški topovi so danes nadaljevali obstreljevanje pariškega mestnega ozemlja. Dva ujetnika sta bila ranjena.

BEROLIN, 3. (Kor.) »Nordd. Allg. Zeitung« piše: Glasom Agence Havas sta švicarski legacijski svetnik Stroehlin in njegova soproga pri obstreljevanju Pariza izgubila življenje. Kakor smo izvedeli, je dobil cesarski nemški poslanik v Bernu ukaz, da naznani zveznemu svetu iskreno sožalje cesarske vlade povodom te težke nesreče.

Katedrala v Noyonu porušena.

BEROLIN, 3. (Kor.) Francozi so bombardirali katedralo v Noyonu, ki je sedaj v plamenu. Po uničeniu katedrale v St. Quentinu in bombardiranju stolnice v Laonu, je postala sedaj tudi ta katedrala žrtev francoskih granat.

Letalski napadi na Doual in Pariz.

BEROLIN, 3. (Kor.) Bombe, ki so jih zmetali angleški letalci v noči od 31. marca na 1. aprila so ubile 5 francoskih prebivalcev, več pa jih ranile. Kaka večja vojaška škoda ni bila povzročena.

PARIZ, 3. (Kor.) Agence Havas javlja: Danes ponoči ste dve skupini nemških letal prepluli naše črte in odplule proti Parizu. Ob 3 in pol popoldne so otvorile pariške obrambne baterije srdit ogenj na sovražna letala, ki so se morala umakniti. Par bomb je padlo na pariško železnico. Materijalna škoda je malhna.

PARIZ, 2. (Kor.) Od nemških letal, ki so bila javljena danes ponoči, ni zamoglo niti eno nad mesto. Žrtev ni nobenih.

BEROLIN, 3. (Kor.) Pri zadnjem ponočnem napadu angleških letalcev na Douai so nastale zopet težke žrtve med francoskim prebivalstvom. Šest žensk je bilo ubitih, 3 težko ranjene. Vojaške škode ni bilo.

BERN, 3. (Kor.) Glasom pariških listov je bil Chalons sur Marne tekom zadnjega tedna ponovno napaden od nemških letalcev, ki so povzročili znatno stvarno škodo. Nad Dünkirchnom so se v zadnjih dneh ponovno pojavila nemška letala. Izpraznitev ozemelj severne Francije je končana. Dne 29. marca v Pariz došli begunški vlaki so prepeljali predvsem prebivalce iz Amiensa. Prefekturo v Amiensu so nemški letalci uničili. Clemenceau je prepovedal zapuščanje glavnega mesta potom avtomobilov.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 2. (Kor.) Med Ohridskim in Prespanskim jezerom uspešno streljanje naših topov. V okolišu Mogilene in južno Hume živahno obojestransko streljanje. Pri Aličak Mahle patruljni boji. Severno Gjevgjelije so metali sovražni letalci bombe na neko vojaško bolnišnico. V Dobrudži premirje.

TURŠKO.

CARIGRAD, 2. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Na palestinski fronti živahno topovsko delovanje na zapadnem bregu Jordana. Pehotno delovanje je bilo omejeno na patruljne akcije. Na vzhodnem bregu Jordana se je pričel sovražnik po novih, krvavo odbitih napadih umikati in ga zasledujemo.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: V vodovju krog Anglije so potopili naši podvodniki zopet okoli 19.000 ton.

PRIHOD ENTENTNIH POSLANIKOV V MOSKVO.

MOSKVA, 3. (Kor.) Včeraj so prispeli semkaj iz Finske in Petrograda francoski veleposlanik Noulens in italijanski veleposlanik della Torreste in srbski poslanik Spalajković. Na vprašanje o stališču entente napram Rusiji je odgovoril Noulens: »Smatrajte za odgovor dejstvo, da se vračamo v Rusijo. Mi je ne mislimo zapustiti, vsaj ne pod sedanjimi okoliščinami.«

Razne vesti iz Rusije.

ROTTERDAM, 2. (Kor.) Iz Petrograda se poroča, da se je kozaški hetman Bogavski predal. Od prejšnjega antibolševiškega gibanja med kozaki ni ostalo nič drugega, kakor majhne konjeniške tolpe. — Meščansko časopisje v Rusiji objavlja nemška armadna poročila razprto tiskano, dočim objavljajo socijalistični listi poročila aliiranih čet in pišejo odločno ententofilski. — Ruska osrednja vlada je sprejela zakon, ki dovoljuje vsem političnim beguncem iz imperijalističnih dežel pravico do zaščite v Rusiji. Namen zakona je, da olajša revolucijonarjem beg iz ozemelj, ki so jih zasedli Nemci.

Nemčija in v službi Švice se nahajajoče nizozemske ladje.

BERN, 2. (Kor.) Uradno se poroča: Z ozirom na poročila časopisja, da je Nemčija Švici na razpolago stavljenim nizozemskim ladjam že odklonila prosto spremstvo, se konstatira, da nemški odgovor še ni prišel. Nemčija se je od pričetka vojne ravnala po načelu, da dovoli ladjam, ki vozijo le blago za Švico, prosto pot. Z ozirom na stanje naše preskrbe z žitom je nujno pričakovati, da se bo tudi v očigled sedanjim posebnim okoliščinam, ki so nastale vsled rekviriranja nizozemskih ladij, našla primerna rešitev, ki bo omogočevala prosto vožnjo teh ladij in s tem nadaljno, neobhodno potrebno preskrbovanje Švice z žitom.

Norveški protest proti zaplembi nemške ladje »Valeria«.

KRISTIJANIJA, 3. (Kor.) Vlada je naročila norveškemu poslaništvu v Londonu, naj protestira proti zaplembi nemške ladje »Valeria«, ki je bila dne 21. marca zaplenjena od neke angleške ladje v norveških vodovjih. Norveška vlada zahteva izročitev ladje, blaga in moštva in si pridržuje pravico, da zahteva za eventualne izgube imenom interesirancev odškodnino.

Nizozemske ladje na potu v Ameriko ne bodo rekvirirane.

WASHINGTON, 2. (Kor.) Vlada je sklenila, da se one nizozemske ladje, ki so se za časa zaplembe nizozemskih ladij v ameriških pristaniščih nahajale na potu iz Nizozemske v Združene države, pri prihodu v Ameriko ne smejo zapleniti.

Kitajska zaplenila nizozemske ladje.

HONGKONG, 28. (Kor.) Vlada je prevzela 5 nizozemskih parnikov, skupno 28.151 ton.

Kralju Konstantinu ustavljena apanaža.

ATENE, 2. (Kor.) Grška vlada je sklenila, da ustavi kralju Konstantinu apanažo.

Vpoklici na Grškem.

ATENE, 2. (Kor.) Rezervisti letnikov 1909 in 1910 v krajih Arta in Epir so bili poklicani pod orožje.

PARLAMENTARNE STVARI.

Čehi zahtevajo sklicanje delegacij.

DUNAJ, 3. (Kor.) Glasom »Slavische Korrespondenz« je poslal »Češki Svaz« načelniku odseka za vnanje stvari avstrijske delegacije, dr. Baernreitherju pismo, v katerem zahteva z ozirom na najnovejši govor zunanjega ministra grofa Czernina takojšnje sklicanje zunanjega odseka avstrijske delegacije. Načelnik »Češkega Svaza«, posl. Stanek in tajnik posl. Tusar sta se zglasila danes pri ministrskem predsedniku dr. Seidlerju, da protestirata proti izjavi zunanjega ministra o treh sklenjenih mirovnih pogodbah pred nekompetentnim forom in da zahtevata takojšnje sklicanje zunanjega odseka avstrijske delegacije.

Pododsek prehranjevalnega odseka.

DUNAJ, 3. (Kor.) Pododsek prehranjevalnega odseka za dobave iz Ukrajine se je bavil danes z vprašanjem uvoza živine iz Ukrajine in živinskega prometa na Ogrskem in v Avstriji. Opozarjalo se je na močno nesoglasje med preskrbovanjem Ogrske in Avstrije in sklenilo, da se pozove vlada, naj dela z vso silo na to, da se doseže enakomerno oskrbovanje prebivalstva obeh državnih polovic.

Dr. Wekerle na Dunaju.

DUNAJ, 3. (Kor.) Ministrski predsednik dr. Wekerle je konferiral danes dopoldne z zunanjim ministrom grofom Czerninom in ministrskim predsednikom dr. Seidlerjem o skupnih vprašanjih.

Grof Ezdorf — bukovinski deželni predsednik.

DUNAJ, 3. (Kor.) Cesar je imenoval dvor. svet. dr. grofa Ezdorfa za bukovinskega deželnega predsednika.

Ogrsko-hrvatska finančna nagodba.

BUDIMPEŠTA, 3. (Kor.) V svrho obnovitve ogrsko-hrvatsko finančne nagodbe odposlana ogrska regnikolarna deputacija je izvolila na svoji včerajšnji seji na mesto umrlega predsednika grofa Khuena za predsednika poslanca Aleksandra Plosza.

Vprašanje povratka vojnih ujetnikov.

DUNAJ, 3. (Kor.) Vojno ministrstvo javlja, da so dne 17. p. m. odpotovali njegovi zastopniki v Kijev, da se dogovore s kompetentnimi faktorji ukrajinske vlade glede povratka vojnih ujetnikov. Tudi v Veliko Rusijo se tozadevno v kratkem odpošljejo vojni ujetniki.

Avstro-turške pravne pogodbe.

CARIGRAD, 3. (Kor.) Glasom izjave zunanjega ministra sta senat in zbornica sprejela zakon, ki pooblašča vlado, da končno podpiše in izmenja ratifikacijske listine petih pravnih pogodb med Avstro-Ogrsko in Turčijo.

† Fran Pevec.

ZAGREB, 2. (Kor.) Vseučiliški profesor in dolgotrajni saborski in državni poslanec, dr. Fran Pevec, je v starosti 64 let umrl.

Dr. Kühlmann pri grofu Hertlingu.

BEROLIN, 2. (Kor.) Kakor poroča »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, je kancelar grof Hertling danes popoldne sprejel državnega tajnika dr. Kühlmanna, da mu referira.

Priziv Bolo paše zavrnjen.

PARIZ, 2. (Kor.) Kasacijsko sodišče je priziv Bolo paše, ki je bil, kakor znano, obsojen na smrt, zavrnilo.

Izjave grofa Czernina o položaju.

I.

Naš minister za zunanje stvari je čutil potrebo, da izpregovori nekoliko besed o političnem položaju. Povsod drugod bi bil v sličnem slučaju minister stopil pred parlament; pri nas pa »porablja priložnost«, ko je prišlo par dunajskih občinskih svetovalcev tožit o slabi aprovizaciji, to, da nam poda ekspozé o najvažnejih vprašanjih zunanje in notranje politike.

Ali ne čuti grof Czernin, kako ponižuje svoj ugled, ugled od njega zastopane monarhije in pomén takih izjav, ako jih podaja, (kakor to navadno dela) na banketih ob čaši penečega šampanjca, ali pa pred deputacijami dunajskih časnikarjev ali občinskih svetovalcev, glede katerih govorijo zli jeziki, da so porabljeni navlašč v to svrho?! Zakaj ne stopa tudi on pred poklicani forum, pred delegacije?! Delegacije so itak le okrnjen parlament, v katerem prihaja pravo razpoloženje in mišljenje ljudstva le v zelo oslabljeni in pritajeni obliki do izraza, vendar bi se bili že zadovoljili s tem. Toda minister je šel zopet preko ljudskega zastopstva in se izgovarja z — velikonočnimi počitnicami! Ali misli grof Czernin res, da delegatje ne bi bili prišli na Dunaj, če bi jih bil obvestil, da hoče govoriti o položaju in da je pripravljen tudi odgovarjati na tozadevna vprašanja? Ali se pa grof Czernin teh vprašanj boji? Lahko je govoriti pred dunajskimi »Spiessbürgerji«, ki imajo le dolžnost, da pobožno poslušajo, ki ne smejo pa nič odgovoriti in še manj kritikovati. In grof Czernin se v svoji izjavi ni omejil na navaden ekspozé, temveč je zalučal zastopnikom enega celega naroda najhujša očitanja v obraz, ne da bi jim dal možnosti, da reagirajo na ta očitanja. To, g. grof, je zelo komodno, ni pa pošteno in ni kavalirsko. Kako naj sodi ostali svet o teh očitanjih, če se naš zunanji (v pravem pomenu te besede) minister ne upa stopiti ž njimi pred tiste, katerim so namenjena? V očeh entente, s katero se je grof Czernin toliko bavil v svojem govoru, nam škodnje tako postopanje veliko več, nego kaka nepremišljena fraza enega ali drugega preradikalnega ljudskega zastopnika. To pokazuje šele prav jasno, kako čudne razmere vladajo pri nas. Pred vsem svetom se je grof Czernin enkrat pohvalil, da ima Avstrija najdemokratičnejši parlament (o ogrskem je seveda modro molčal); sam pa ta parlament popolnoma prezira in omalovažuje.

Ali odgovarja tudi to »pravi demokraciji«, ki jo je prestolni govor proglasil za vodilno misel avstrijske politike?

Izvajanja sama nam podajejo dokaj zanimljivosti. Pred vsem sprejme vsak ljubitelj miru z obžalovanjem vest, da je pred zapadno ofenzivo s francoske strani storjeni poskus, da bi prišli do mirovnih pogajanj, ostal brezvspešen. Razbil se je ob alzaško-lotarinškem vprašanju. Razumevno je, da Nemčija po dosedanjih svojih vspehih nikakor noče popustiti v tem vprašanju:

Iz Czerninovih izvajanj o mirovni pogodbi z Romunijo je razvidno, da se jej na različnih točkah vzame nekoliko njenega dosedanjega teritorija. To pa — Bog obvaruj! — niso nikake aneksije, to so le mejne poprave. Czernin, ki je dal besedo, da sklene mir brez aneksij, ostane torej tudi po tem miru — mož-beseda! V te »mejne poprave« Romunija seveda popolnoma prostovoljno(!) privoljuje in ne bo gojila nikakih maščevalnih idej. Ako pa bi bila vendar nekoliko ozlovoljena, naj se obrne na vzhod: saj lahko dobi v Besarabiji (vsklika minister) mnogo več, nego je izgubila v tej vojni. Besarabija spada sicer k Rusiji, a kaj briga to našega ministra?! Danes, ko si sme vsakdo iz ruske države izrezati kak kos, naj to stori tudi Romunija! To bi bila sicer aneksija, no, ne avstro-ogrska. Grof Czernin ostane torej še zmerom — mož-beseda.

Razne politične vesti.

Odmor v gigantski bitki na zapadu. Dunajski vojaški sotrudnik graške »Tagesposte« piše: Bitka na zapadu počiva že pet dni; osvojitev posameznih vasi in višin čisto nič ne izpreminja značaja tega operacijskega odmora. Kaj naj pomeni ta odmor, se bo pokazalo kmalo. Mogoče predstavlja le kratek oddih, mogoče so potrebna ojačenja moštva in materijalij, mogoče se vrše tudi velike, nove razporeditve čet, s čemer naj bi se prekrižale protiodredbe sovražnika. Generalissimus Foch je zbral v ozemlju Doulens-Compiegne ob istočasni oslabitvi drugih delov front znatne mase bojevnikov in ogromno število topov, ki so došli iz Verduna in Toula. Nemško vodstvo mora vsekakor paziti, da ne pride do druge bitke ob Marni. Še vsaki zmagoviti prodorni bitki je sledil daljši ali večji odmor v operacijah, tekom katerega se je pojavljala bojazen, da se bo ofenziva izpremenila zopet v pozicijsko vojno. Nemško armadno vodstvo je že od pričetka ofenzive imelo v načrtu le prodiranje v posameznih odsekih, kar je bilo mogoče razvideti že iz nemških uradnih poročil. Na možnost napada, ki bi pridrvel notri do morske obale, ni bilo mogoče računati. Maksimum dosegljivega je bil določen s 30—40 km pridobitve na prostoru, kar se je Nemcem posrečilo povsod; sama nemškega cesarjeviča je prodrla celo na 60 km globoko v sovražno deželo. Vsekakor je pričakovati še nadaljnih težkih bojev.

Organizirana borba. »Novine« pišejo pod tem naslovom: Politična taktika nasprotnikov napram južnim Slovanom se je izpremenila iz temelja, toda cilj je ostal isti. Dosedaj so se Nemci in Madjari upirali z rokami in nogami proti južnemu trializmu, proti enojezični in enonarodni hrvatski državi, ki bi bila — in še kako — nevarna za nemške in madjarske »Drange« napram vzhodu in jugu. Zato so v »veliki hrvatski državi« znali organizirati odpor proti trializmu, a na prvo mesto borbene linije postavili zloglasnega Khuena-Hedervaryja, ki je skozi polnih dvajset let z veščo roko izrabljal Hrvate proti Srbom in te proti Hrvatom. Trialistično »veleizdajstvo« je bilo preganjano na najbrutalnejši način. Ali ta vojna je našemu edinstvenemu narodu Hrvatov, Slovencev in Srbov odprla oči, da je izpregledal lokavo igro nasprotnikov. Ideja skupne obrambe, narodnega ujedinjenja je vznikla sama po sebi ter zadobila toliko moč, kakor je ni še nobeno narodno gibanje na jugu. Sedaj so zopet Madjari in Nemci vzdignili glave in so nastopili z vsemi sredstvi proti jugoslovanskim »izdajicam«. Pristašev so našli v taboru ljudi, ki bi imeli voditi borbo za »čisto« hrvatstvo. Nemci in Madjari so v čudovitih skrbeh za bodočnost Hrvatov, da ne bi se potopili v jugoslovanstvu. Borba proti »jugoslovanski« državi z njihove strani je mnogo ogorčeneja, nego je bila proti trijalizmu. V trijalistični sestavi monarhije bi mogli še vedno najti na jugu motljivcev, ali v svobodni jugoslovanski državi bodo taki ljudje enostavno onemogočeni in pregnani preko mej. Razun tega trializem ni zahteval Slovencev, jugoslovanstvo pa jih zahteva. Kdor zasleduje pisanje dunajskih in budimpeštanskih listov, opaža, da so Madjari in Nemci pripravili organiziran naval na naše narodne zahteve, da so mobilizirali vse svoje javno mnenje proti Hrvatom, Slovencem in Srbom. Priznati moramo, da nam ta mobilizacija tudi nekako laska, ker priča da mi vendar ne bomo delali proti njej kakor smo do sedaj po tisti znani: stresale so se gore in rodila se je — miš, da sedaj nismo le kričači, marveč da znamo tudi zasukati rokave. Proti nasprotni mobilizaciji postavimo mi mobilizacijo vseh narodnih vrednot. Ta organizirana mobilizacija mora biti izvedena čim spretneje, ker se moramo boriti na dve fronti: proti notranjim nasprotnikom, katerih vodje nas napadajo v hrbet, in proti vnanjim. Vsekako treba, da si najprej zasiguramo hrbet tem bolj, ker so voditelji domačih nasprotnikov postali — na žalost — nekaki policijski konfidenti, denuncijanti v najslabšem smislu te besede — taki denuncijanti, kakršnji niso niti pangermani. Zato je njihov naval nevaren, ker se ne ozira na nikake etične principe in ker zastopajo bolševiške teorije z ozirom na osebne persekucije. Naglašamo ponovno: samo mobiliziran, organiziran narod bo zmagovalec v tem času splošne mobilizacije. Sedaj je čas, da vsaka naša narodna enota vrže od sebe strah, pesimizem, malodušnost, izgovor, da se ne mara zanimati za politiko. Tu ne gre za politiko, ampak za narod! Zato morajo vsi hiteti v prve narodne vrste!

Novi zakon o brisanju obsodbe.

Ravnokar razposlani državni zakonik objavlja zelo važen zakon, ki je bil po dolgih pogajanjih med justičnim odsekom poslanske zbornice in vlado naposled vendar sprejet v obeh zbornicah in ki je sedaj tudi zadobil cesarjevo potrjenje.

Ta zakon je namenjen tistim, ki so bili enkrat — navadno v prvi mladosti — obsojeni, so se potem vedno dobro in pošteno obnašali, a so vseeno madež svoje obsodbe nosili na sebi skozi vse življenje. Koliko je bilo takih, ki so med svojimi sosedi po vsej pravici vživali največji ugled in spoštovanje, a so, ko so bili slučajno poklicani kot priče na sodišče, morali priznati, da so bili s 17 ali 18 leti (ali še prej) obsojeni radi tatvine. Pobrali so morda par jabolk svojemu sosedu. V sličnih slučajih je prišlo celo do samomorov, ker so dotičniki iz strahu pred sramoto pred zaslišanjem sami končali svoje življenje! Koliko njih je bilo zaradi dičnega prestopka za vse življenje izključenih od vsake javne službe, ker se je njihova obsodba do njihove smrti navajala v vseh policijskih informacijah.

Te strašne posledice enkratne obsodbe naj odpravi zakon od 21. marca 1918. d. z. št. 108, ki je izšel iz inicijative poslanske zbornice.

Dovoljuje se brisanje obsodbe do sedaj nekaznovanemu obsojencu, če je po svojem dejanju provzročeno škodo po svojih močeh popravil in če do preteka določenega roka ni bil na novo obsojen.

Prvi in tretji pogoj se sme prezreti, če se prejšnja ali kasnejša obsodba nanaša na prestopek ali pregrešek (torej ne zločin!), ki ne izvira iz nečastnega mišljenja in katerega kaznivo dejanje je po okolnostih malenkostno.

Drugemu pogoju, — da treba namreč provzročeno škodo popraviti, — je odvzeta že v zakonu vsa ostrina z dostavkom »po svojih močeh«. Revež torej, ki ukradene svote ali druge škode ne more povrniti radi pomanjkanja sredstev, vse eno lahko prosi za brisanje, ako dokaže, da je vsaj po svojih močeh skušal popraviti storjeno krivico. V mnogih slučajih bo torej zadostovalo, da mu poškodovanec da izjavo, da odškodnine ne zahteva.

Izključno je pa brisanje pri zločinih, za katere je prisojena več nego enoletna kazen na svobodi, izvzemši obsodbe radi tistih zločinov, pri katerih po zakonu od 15. novembra 1867, d. z. št. 131 nehajo zle posledice takoj z dostano kaznijo; to so po večini zločini politične naravi.

Rok, ki mora preteči od dotične obsodbe, iznaša za zločine, izvzemši ravnokar omenjene politične, petnajst let, za te zadnje in za zaporne kazni čez 6 mesecev deset let, v vseh drugih slučajih pet let.

Uspeh brisanja obsodbe je ta, da dotičnik ne velja več kot obsojen in da zato tudi ni več dolžan, da prizna obsodbo, če je zaslišan na sodišču, ali pred drugo oblastjo. Tudi v kazenskih listih (»fedinah«) in v policijskih informacijah se obsodba ne sme več navesti.

Brisanje pa ne nastopi samo ob sebi, temveč je treba prositi za nje. Izvzet je le slučaj, da ima kara oblast izdati kazenski list ali informacijo in najde eno samo obsodbo, če ista ne presega enoletne kazni na svobodi in če je od te obsodbe minolo že petnajst let. V takem slučaju jo ima oblast izpustiti iz informacij.

V vseh drugih slučajih pa odločuje o brisanju deželno sodišče. O tem, ali so dani pogoji za brisanje, ima državni pravdnik poizvedovati z vso obzirnostjo za čast, dotičnega obsojenca. On sme celo za brez prošnje prizadete osebe predlagati brisanje, ako je slučajno doznal, da so za tako brisanje dani vsi pogoji.

Odločujoče sodišče ima, če se mu zdi, da ni škoda po močeh povrnjena, dotičniku naznaniti znesek, ki bi ga imel povrniti ter mu v to svrho določiti primeren rok.

PODLISTEK.

Slovanska strast.

Roman. Francoski spisal **Danijel Lesueur.**

XVII.

Dve slugi gospoda Miranova, ki ste nekega februarskega jutra nesli preko veže omaro za pepel, ste bili zelo presenečeni, ko ste videli, kako njiju gospod kar brez vsega drugega stopa v sobo gospe grofice. Že 10 tednov so bili sluge grofa navajeni gledati vnanjo ločitev soprogov. Ko je služabništvo dovolj premotrilo vse možnosti in je brezvspešno poizkušalo, da bi Mašo ali Semena pripravilo do tega, da bi govorila, je slednjič obmolknilo. Gospodu grofu so stregli v njegovih sobanah, a v bližino gospe grofinje je smela le ruska sobarica. Sicer je bilo v splošnem razpoloženje v kuhinji in predsobah ugodneje grofu Miranovu, nego pa njegovi soprogi. Zaničljivo, tiransko postopanje grofa napram služabništvu, ga je pri tem poslednjem jako povzdignilo v ceni. Nadja pa je v svojem blagem dostojanstvu, v svojem brezmejnem sočutju z vsem celo s hinjeno bedo, imela v občevanju s svojimi podrejenci vedno ljubeznjiv način, ki so ga pa smatrali za plahost in so ga jej zamerjali; k temu je prihajala v očeh ženskega služabništva še nadaljna krivica: bila je neprimerno lepa. Red dostojanstva se izpreminja namreč po spolu. Sluga učenjaka ali državnika se bo vsikdar podrejal premoči svojega gospodarja: ne bo sicer razumeval, na čim sloni, ali ne bo jej tudi oporekal. Temu nasprotno pa si je tudi najnenavadneje dekle iz kuhinje na jasnem, da je med njo in veliko damo, katere opravo pomiva, v resnici le ena neenakost, namreč več ali manj lepega obraza, veče ali manje mladosti, in več ali manje fizične privlačne sile. To prihaja od tega, da je usoda ženske odvisna od poželjivosti možkih, ter da so prednosti, ki ne govore možkim, za žensko nekoristne, ako ne nevarne. Razum in mora sta torej manje vredna na usoden način.

V vsem svojem velikem gospodinjstvu je imela Nadja le eno edino dušo, ki jej je bila udana povsem — svojo Mašo. To ubogo dekle je bilo priprosto, otročje bitje, ki ni imelo nikakega razumevanja za razjedajočo zavist in sebičnost, ki notri v sredi vse preveč napredovane civilizacije tako lahko zastruplja srca ljudij.

Ta občudovanja vredna služkinja se ni nahajala onega februarskega jutra pri grofinji, ko je Miranov tako osorno vstopil v sobo svoje žene. Odprl je vrata, ne da bi potrkal. Ta surovost je bila namerovana, kajti mož njegove vrste ne stori ničesar, ne da bi premislil. Ali pa je storil tako iz nesramnega nespoštovanja, ali iz krute radovednosti? Morda je bilo obojno.

Našel je Nadjo v mali sobi poleg njene spalnice. Bil je to svitel prostor, obložen z morsko-zelenim brokatom v slogu Ludovika XV., katerega oprava v belini in zlatu je bila pokrita s prekrasnimi, nežnobarvnimi snovmi iz svile. Med dolgimi poleni v kaminu so plesali in migljali mali plamenci, ki so zabledevali poleg ogrevajočih žarkov zimskega solnca. V vsem nežnem, zračnem prostoru je bilo videti samo eno temno točko: dolge, črne lase Nadje, ki so odprto padali preko spalnega plašča, obstoječega iz svile in čipk. Mlada žena je sedela s hrbtom proti oknu in obrnena nasproti vratom, skozi katera je vstopil Miranov. Slonela je ob ogniu na stolici in čitala. V prvem trenotku ni videl nje soprog od nje nič drugega, nego val krasnih las, katerih zadnji konci so se zvijali na svetli preprogi. Menila je, da je prišla Maša in se ni takoj obrnila.

Miranov je gledal nanjo motreč jo. Na obrazu, ki je postal ozek, z globokimi sencami pod očmi, in žalostnimi, bledimi ustnicami, je bilo tako jasno razločevati globoko bol duše, popolno udanost, odreko vsaki nadi, da je občutil zadoščenje, ki ga je skoro ublažilo. Malo da ni glasno hvalil te ženske radi nje čudovite naravne sposobnosti za trpljenje, govoreče iz vsega njenega pojava. Mikalo ga je, da bi jej rekel: »Odslej obstoji tvoja dolžnost v tem, da občutiš bol, ki sem ti jo hotel pripraviti. Občutiš jo globoko: tako je prav!.... Zadovoljen sem s teboj.«

Vendar ni izpregovoril teh besed; toda, čudni smehljaj, ki je pregibal njegove tatarične brke, je pomenjal približno isto.

»Milostna gospa«, je rekel, »prihajam, da vam sporočim, da v treh ali štirih dneh odpotujemo v Rusijo.«

Nagnila je glavo.

Z neko milino v naglasu in besedi je nadaljeval: Izvolite, prosim, pripraviti se, da me spremite.«

»Pripravljena bom, Nikolaj Feodorovič.«

Pri tem ruskem nagovoru je šinila nekoliko komplicirana, a vendar kaj jasna in živahna misel v glavo Miranova. Celo v svojih intimnejih urah se je Nadja vedno izražala tako pravilno, da se mu je ta oblika danes zdela skoro zaupljiva. Ali ne, ni bila zaupljiva, in ni bila nikoli. In sedaj je občutil Miranov razločno in jasno, da ni nikdar zaželel ljubezni in nežnosti te ženske in da je ni tudi nikdar užival... Neko nedoločno obžalovanje je grizlo vsled ene same besede na njegovem srcu.

Proti njegovim odločbam pristoja državnemu pravdniku in obsojencu pritožba, ki jo je priglasiti v 3 dneh.

V slučajih, nepredvidienih v tem zakonu, dovoljuje brisanje cesar.

Zakon je stopil v veljavo z dnem razglasitve, torej s 27. marcem t. l.

Kakor se vidi, je poskrbljeno za to, da sodne oblasti postopajo z vso obzirnostjo in da se torej že pozabljena obsodba ne razglaša morda tedaj, ko dotičnik zaprosi brisanje. V justičnem odseku se je sicer zahtevalo še več, zlasti je bil stavljen predlog, naj obsodba s pretekom gotove dobe vgasne sama od sebe; no, temu se je protivila vlada z vso odločnostjo. Tudi v sedanji obliki pa pomenja novi zakon velik napredek in posebno dobroto za vse tiste, ki so do sedaj trpeli pod posledicami kakega mladostnega pregreška.

Dr. R.

Črtice k obnovljenju stavbišč in ozemlja na bojnem polju Goriške in Gradiščanske.

Po dolgih in težkih letih osvobojena je naša zemlja sovražnih čet, in ljudstvo, ki je v hudih stiskah in lačno prebivalo v raznih krajih, želi domačo narodno grudo. Sedaj, ko je pot svobodna, se vračajo kmetje in meščani, a kaj vidijo doma? Dom porušen, oprava in orodje požgano ali pa odnešeno, brez krova, vrat in oken, brez živeža in živine — praznih rok zapuščajo zopet svoj dom in se vračajo v staro zavetišče, premišljajoč svojo obupno stanje in bodočnost.

Mesta in vasi so polne streliva, podrtij, strelnih jarkov in barikad; dokler te niso odstranjene, sploh ni govora o naselitvi.

Zato bi bilo potreba, da v prvi vrsti vlada, ki je tu dolžna kaj storiti, vzame vsa dela v svojo roko, in da pravilno vredi vsa ta dela, ne da bi brezposelno potekal čas.

V to svrho bo organizirati glavni odbor, čegar člani morajo biti strokovnjaki, ki pa tudi poznajo deželo in razumejo jezik, da se ne bo tako, kakor za časa potresa, ko so se na škodo poškodovanih natepli tuji obrtniki ki so gulili in izkoriščali ljudstvo.

Temu odboru ob strani je postaviti denarni zavod, subvencijoniran od države. Tu mora država globoko odpreti svoj denarni žep! Dati mora nekaj milijonov podpor in pa brezobrestnega posojila. Nadalje je dolžnost države, da uravna ceste in jih očisti streliva, barikad itd., popravi železnico in za dovoz stavbenega materijala pripravi po potrebi avtomobile, vozove, konje itd.

Po obrtnikih, zlasti domačih, potreba je postaviti gospodarska poslopja, skedne in hleve, ter dobaviti živino. Za ljudi naj se popravijo hiše, v kolikor je že to možno, ako so porušene, napraviti bo barake — saj je sleđnjih v zaledju dovolj brez potrebe in nerabljenih! Poleg tega je iz sanitetnih ozirov naloga vlade, da izvede vodovode za mesto Gorico in okolico in uredi v tem mestu neznosne razmere pokopališča.

V gospodarstvenem pogledu je preskrbeti kmetom vozove in vprego, a tudi gospodarsko orodje, ki se je v vojni pogubilo ali pa uničilo. Treba bo dobaviti semen, odgovarjajočih krajevnim razmeram in podnebju.

Pri vsem tem pa bo vkljub temu, da domačini krepko primejo za delo, primanjkovalo delavne sile. V tem pogledu bi morala država dati na razpolago dovolj ljudi, toda zopet ne takih iz tujih krajev ki morda ne poznajo ne dela, ne jezika, marveč domačine, ker le na ta način je možen uspeh!

Pri tem si lahko vzamemo za vzgled Nemčijo, kako je ona organizirala poprave na severovzhodu Prusije po pregnanju Rusov od Mazurskih jezer. Časniki poročajo, da je bilo tamkaj porušenih 190 vasi in okolo 34.000 poslopij; od katerih je pripadalo 3100 na mesta in 31.000 na kmetska posestva.

Že junija 1915 je dobilo okolo 200.000 poškodovancev 125 mil. mark podpor. Vse vodstvo je imel višji predsednik, vojna kreditna banka in drugi zavodi, tako, da je bilo vsako izkoriščanje, kakor je to zgoraj omenjeno, izključeno.

Stavbeno vodstvo je bilo izročeno 17. stavbenoposvetovalnim uradom katerim so načelovali okrajni arhitekti.

Glede obrtništva so se sprejemali v prvi vrsti domačini in so se za sprejemanje vstanovili posebni oddelki pri obrtni in trgovinski zbornici dotičnega ozemlja.

Tako je bilo možno, da je bilo od 600.000 hektarov v spomladi 1916 do 64.000 vse obdelano; za to delo je izdala država okroglo 55 milijonov mark iz državnih sredstev.

Pri naših razmerah bodo seveda zadoščale manjše svote za popravo Gorice nižje okolice. Zato smemo pa tudi upati, da se država kmalu odloči za izpolnitev svojih dolžnosti in da revni begunci kmalo pridejo v domača bivališča ter se tudi nas v zaledju spominjajo s svojimi pridelki.

Inž. F. Z.

Krekova proslava v Škednju.

Nabitopolna dvorana, mehko razpoloženje po lepoti-dobroti hrepenečih src, ure, posvečene globoki ljubezni in trdni veri v boljšo bodočnost naše rodne grude — to bi bila kratka karakterizacija proslave, ki se je vršila na velikonočni pondeljek v našem Škednju. Vkljub čemerno-jesenskemu dnevu se je vse, kar je našega, enih misli in teženj, zbralo na ta dan, da dostojno proslavi spomin velikega apostola jugoslovanske ideje: dra. J. E. Kreka. In da je proslava uspela lepo, svojemu namenu primerno, na tem gre zasluga vsem tistim, ki so tiho delali, ne plašeč se ne truda, ne znoja, samo da bi z lastno močjo pripomogli k kulturni in politični zgradbi, ki jo je zamislil naroda najboljši sin.

Če nam je to jasno, še le razumemo, odkod navdušenje, vsa prisrčnost, čar harmonije in manifestacije. Nočemo nikomur ne kaditi, ne laskati, vendar moramo priznati, da so znali prireditelji najti pot, ki vodi do srca. Hvaležni smo vsem. Prehajajoč v podrobnosti moramo povdariti posebno lepi, sigurni nastop pevskega zbora pod vodstvom g. š. voditelja C. Valentiča. Dvoje novih skladb našega I. Grbca nam je podal neprikorno in sigurno: »Himno Jugoslaviji« in odlomek: »Bog živi vas, Slovenkele in Prešernove »Zdravice«.

V prvi polifonični skladbi se motiv vstajenja razveže v drugem delu v veličasten, glasen protest — klic k Bogu! — kakor da bi naše veliko srčno gorje vpilo k nebu po večnooživljajočem solncu.

Druga skladba ni mogla tako učinkovati kot prva, ker jej najbrž manjka v melodiji preprostega, narodnega tona, ki ga pravzaprav zahteva Prešernovo besedilo. Prvič smo imeli priliko soditi Iv. Grbca kot skladatelja te panoge umetniškega dela, in reči moramo, da smo ga odkrito veseli.

V Sattnerjevi »Vrbici« je prišel zbor do svoje popolne veljave že zaradi hvaležnih, lepih melodij in značilnih ritmičnih postopih, ki jih srečamo v tej mojstrovini.

Glavni in obenem najlepši del sporeda je bil (ker je moral biti) govor č. g. kapelana V. Ščeka, ki je v poljudnih in prisrčnih besedah očrtal J. E. Kreka vsestransko, posebno pa dobro pondaril veliko, nesebično ljubezen, ki jo je imel vneti apostol Jugoslovanstva do svoje zemlje, da svojega rodu.

Po rajanju, ki so ga morali mali proizvajalci na izredno željo občinstva ponoviti, je sledila vprizoritev Meškove drame: »Mati«. Težavna naloga, ki je izpadla povoljno, če pomislimo, da so se je lotili domači škedenjski diletantje. In vendar je to hvaležno delo, če se spominjamo na čase, ko so se na naših okoličanskih odrih (če izvzamemo svetoivanskega) gojile le drobne, brezkoristne igračke — burke in slična, že do mozga obrabljena šara. Škedenjski igralci so hoteli podati svojim sovaščanom nekaj tečne, domače hrane, ki poživlja in pomlaja človeško dušo, že itak preveč nasičeno s plehko gnilobo vsakdanjega življenja. Vsa čast jim!

o.

Prodaja kuriva.

Ogljе. 10 kg na rdeče izkaznice.

Sv. Vid: št. 666—1065 (ob. št. 10) 4. 4. ul. Fontanone 18, št. 1066—1315 (ob. št. 10) 4. 4. ul. Lazzaretto vecchio 17, št. 1316—1515 (ob. št. 10) 4. 4. ul. Economo 2, št. 1516—1735 (ob. št. 10) 5. 4. ul. Economo 2, (cena 84 vin. kg). — **Staro mesto:** št. 441—840 (ob. št. 10) 4. 4. ul. Capitelli 14, št. 841—1140 (ob. št. 10) 4. 4. ul. Volto 2, (cena 84 vin. kg). **Novo mesto:** št. 472—771 (ob. št. 9) 4. 4. ul. Squero nuovo 15, (cena 84 vin. kg). — **Nova mitnica:** št. 479—1478 (ob. št. 9) 4. 4. ul. Amalia 13, (cena 84 vin. kg). — **Stara mitnica:** št. 2545—2744 (ob. št. 9) 4. 4. ul. Sorgente 7, št. 2745—3344 (ob. št. 9) 4. 4. ul. S. Zaccaria 3, (cena 84 vin. kg). — **Sv. Jakob:** št. 1739—2038 (ob. št. 8) 5. 4. ul. Madonnina 39, (cena 84 vin. kg). — **Kjarbola zgornja:** št. 157—206 (ob. št. 6) 5. 4. ul. Cancellieri 110, (cena 86 vin. kg). — **Vrdela:** št. 371—570 (ob. št. 8) 5. 4. ul. Carpison 10, (cena 84 vin. kg). — **Škorklja:** št. 201—331 (ob. št. 8) in št. 1—70 (ob. št. 9) 4. 4. ul. Carpison 10, (cena 84 vin. kg).

Premog (fossile). 20 kg na modre izkaznice.

Sv. Jakob: št. 1—165 (ob. št. 29) 4. 4. ul. S. Marco 16. — **Kjarbola zgornja:** št. 86—185 (ob. št. 29) 4. 4. ul. Rigutti 31, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg). — **Sv. M. M. zgornja:** št. 1—250 (ob. št. 18) 4. 4. ul. Settefontane 250 (cena 1 K 46 vin. za 10 kg). — **Greta:** št. 189—280 (ob. št. 12) 4. 4. Greta 127, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg). — **Rojan:** št. 256—325 (ob. št. 11) 4. 4. ul. Mirti 17, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg).

Koks. 10 kg na modre izkaznice.

Sv. Jakob: št. 166—225 (ob. št. 29) 4. 4. ul. Giuliani 12, (cena 20 vin. kg).

Cene sira.

Ces. kr. centralna komisija za proučevanje cen na Dunaju je določila naslednje normalne cene za ovčji sir (Liptavec, Primsen):

Cene nabave s koka vnanje postaje do vlake:	Cena za trgovino na debelo: a) za prodajo v originalnih ovojih po feži potrjeni po prodajalcu v notranjem:	Cena za trgovino na debelo: b) za prodajo v frakcijah preprodajalcem (na kilograme	Cena na drobno (prodaja konsumentom) na dekagram
K 10 za kg	K 13.10 za kg	K 13.90 za kg	K 15.40 za kg
„ 11 „	„ 14.30 „	„ 15.10 „	„ 16.60 „
„ 12 „	„ 15.50 „	„ 16.30 „	„ 17.80 „
„ 13 „	„ 16.70 „	„ 17.50 „	„ 19.— „
„ 14 „	„ 17.90 „	„ 18.70 „	„ 20.30 „
„ 15 „	„ 19.10 „	„ 19.90 „	„ 21.50 „
„ 16 „	„ 20.30 „	„ 21.30 „	„ 23.30 „

Domače vesti.

Odlikovanja in imenovanja. Cesar je podelil kons. svet. in škofijskemu kancelarju v Trstu, Ivanu Mandiću, viteški križ Franc Jožefovega reda. Računski revident, Josip Olivotto, je bil imenovan za računskega svetnika v namestništvenem računskem oddelku, dr. Alojzij Vlah za adjunkta finančne prokurature na Primorskem. Župnik Josip Šifrer v Sežani je dobil za posebno požrtvovalno in patrijotično zadržanje v vojni zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne kolajne.

C. kr. državna obrtna šola v Trstu. Po premaganju različnih po sedanjih splošnih in krajevnih razmerah povzročenih težkočah se otvori 15. aprila tekočega leta ob 8 zjutraj na c. kr. državni obrtni šoli v Trstu in sicer v poslopju v ulici Dobler štev. 4, II. nadstropje, ženska obrtna šola za šivanje perila, ukrojitev oblek, za ženska ročna dela (čipke in vezila). Ta ženska obrtna šola zasleduje namen, da poda v to obrt spadajoče ročnosti, razven tega pa tudi gotovo stopnjo gospodinjstvenega znanja. Šola bo obsegala prvi in drugi razred in delavnico. Izobrazba bo trajala torej tri leta. Obisk tretjega letnika (v delavnici) ne bo obvezen, ker bo že z dobrim uspehom dokončani drugi letnik dal pravico do spričevala, ki velja kot dokaz izučenja one obrti, oziroma ki nadomestuje pri rokodelski obrti ukrojitve oblek, spričevalo pomagalke in izpit za pomagalko (Gesellenprüfung). — Delavnice so v to namenjene, da vtrdijo in razširijo v prvih dveh razredih pridobljeno v to svrho spadajočo in splošno izobrazbo. Z ozirom na pozni čas se bo otvoril v tekočem letu in sicer za čas do 15. julija, torej za tri mesece, pripravljalni tečaj za šivanje perila in ukrojitev oblek. Prosilke, ki so se bile svojčas prednaznanile, imajo prednost. — Vpisovanje se bo vršilo v sredo 10. in v četrtek 11. aprila, od 9—12 zjutraj v ravnateljstvu v ulici Stadion št. 31, I. nadstr. Šolnina znaša 4 krone (za inozemke 30 K). Razen tega se mora plačati 2 K za šolske potrebščine. Učenke brez gmotnih sredstev, ki so avstrijske državljanke, so lahko oproščene šolnine. Pouk obsega 25 ur na teden. Poučevanje se vrši v italijanskem jeziku.

Nerazumljivo. Z ozirom na pomanjkanje živeža je bilo svoj čas razglašeno, da sme vsaka stranka nesti s seboj do 10 kilogramov živeža. To pa pogosto ne drži. Naredba sicer ni bila preklicana, toda dogajajo se slučaji, ko preišče (Bog vé na kakšno inicijativo) orožništvo vlake in ubogim ljudem pleni vse, kar so si s težkim trudom in velikimi stroški preskrbeli, da nasitijo doma vsaj za par dni lačne želodce svojih. Tu se pač ni treba bati, da bi ljudje po deželi toliko oddali, da bi potem sami stradali, če pa sami sebi iz usmiljenja nekoliko pritrgajo, menda vendar tega ne bi imela pravice prepovedovati nobena oblast, niti zabranjevati orožništvo, kakor podrejene oblasti vrše svojo dolžnost napram odredbam višjih, kadar je to v interesu lačnih — Tako piše »Slovenec Velja!

Na korist slovenske šole za šentvidsko okrožje je g. Fran Božeglav razpečal na pondeljkovi prireditvi »Kola« dva cela bloka — nabral torej 200 K. Postavljamo tega moža v izgled, koliko se da doseči z vnemo in vstrajnostjo. Hvala mu. Božeglav se zahvaljuje požrtvovalnim darovalcem in se priporoča njihovi nadaljni požrtvovalnosti za veliki namen, ki ga hočemo doseči.

Našim umetnikom! Slavni hrvatski umetnik-slikar Vlaho Bukovac nam je doposlal iz Prage nastopni poziv: Obračam se do vseh jugoslovanskih upodabljajočih umetnikov »brez izjeme«, naj bi vsak doprinesel s kakim svojim delom obol na žrtvenik naših stradajočih sirot v Herceg-Bosni, Istri, Liki in Dalmaciji. Vsa ta darovana dela bi se izložila v Zagrebu in bi se prodajala na dražbi na korist gladne naše dece. Obračam se tudi do faktorjev, ki že od poprej delujejo na tem plemenitem polju, da sprejmejo to moje ideje ter da stopijo v zvezo z vsemi našimi umetniki. Jaz se odzovem z enim delom in se nadejam, da bodo vsi jugoslovanski umetniki, ki so se vsikdar pokazali kot ljudje žarkega srca, sledili mojemu primeru.

Vlaho Bukovac.

Odbor »Učit. društva za Trst in okolico v Trstu, ima svojo sejo v petek, 5. t. m., ob 4½ pop. v slovenski šoli na Acquedottu. Dnevni red: Spomladansko zborovanje.

Tretjič odlikovan. Gospod Franc Ferjančič, član rojanskega Sokola, sedaj poročnik pri 20. poljskem lovskem bataljonu, je prejel zopet za hrabro vedenje pred sovražnikom vojaški zasluženi križec III. razreda z meči. Rojanski kader častita.

Krekovo proslavo priredijo svetoivanska narodna društva v nedeljo, dne 7. t. m. Ob 10 dopoldne bo v župni cerkvi slovesna sv. maša za pokojnega, h kateri se vabijo vsi zavedni Svetoivančani. Popoldne bo v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu proslava Kreku v spomin z vsporedom: Slavnostni govor, deklamacija, petje, orkester in vprizoritev dr. Krekove igre: »Tri sestre«.

Cene sukna in blaga za obleko. C. kr. centralna komisija na Dunaju je določila najnižje cene za sukno in blago za obleko v obliki percentualnih doklad k ceni sukna in blaga za obleko, in to toliko za trgovino na debelo, kolikor na drobno. Tozadevna odredba je na vpogled pri tukajšnjem c. kr. uradu za proučevanje cen (na sedežu trgovske in obrtne zbornice).

C. in kr. komisija za proučevanje cen na Dunaju je določila najvišje cene za sočivje in zelenjavo, kakor tudi za železo in za trgovino z lesom. Interesiranci si morejo ogledati dotične naredbe v c. kr. uradu za proučevanje cen (Trgovska in obrtna zbornica).

Sokol pri Sv. Jakobu. Danes, četrtek ob 5 pop., seja odbora skupno z vaditeljskim zborom v društvenem prostoru. — Podstarosta.

Izgubljeno. Včeraj dopoldne je bil na potu od Vojaškega trga do Corsa zgubljen svilnat, črn ženski klobuk. Pošten najditelj naj ga izroči proti primerni nagradi v upravi »Edinosti«.

Javna dražba v mestni zastavljalnici. V petek predpoludne se bo vršila javna dražba nedragocenih že zapadlih predmetov, upravnega oddelka 142 od št. 2301 do 3100, nanašajoče se na perilo brez izkaznice in druge kose obleke, zastavljene v mesecu juliju 1917. — V soboto predpoldne dražba dragocenih, že zapadlih predmetov upravnega oddelka 141, zastavljenih v mesecu juniju 1917. — V soboto popoldne nedragocenih že zapadlih predmetov upravnega oddelka 141, nanašajočih se na razno perilo brez izkaznice in druge kose obleke, zastavljene v mesecu juniju 1917.

V ponedeljek zvečer je bila zamenjana v Narodnem domu rujava suknja. Ker je ista last delavca, uljudno prosimo, da se vrne vratarici Narodnega doma

Kmetijske vesti.

Modra galica, saloidin in sivo živepio. Tržaška kmetijska družba vabi vinogradnike, ki niso še naročili modre galice, saloidina in sivega zvepla, da to store čimprej.

Semena. Ista je sprejela še vsakovrstnih novih semen ter ima sedaj na razpolago: radič, raznovrstne salate, čebulo, mesečne redkvice, majsko repo, salatno peso (erbette), paradižnike, zelje, kolerabe, česen, korenje, korenjček za juho, peteršilj, konoplje, kumare, travno mešanico, deteljo lucerno, krmilno sladkorno peso in mangold. Semena se delijo od 8 in pol predp. do poludne v njenem uradu ulica Vienna št. 10, I.

Koze. Ako se priglasi zadostno število naročnikov, nameruje Kmetijska družba preskrbeti direktno iz Švice Sanske molzne koze. Cena bo približno 400 K. Naročila sprejema gorinavedena Tržaška kmetijska družba, ulica Vienna 10, I. od 8 in pol predp. do poldne. Vsak naročnik mora plačati za sedaj vsaj K 100 na račun.

Tobačni ekstrakt za pokončavanje gosenic in drugih žuželk se bo razdeljeval kmetovalcem po Tržaški kmetijski družbi v Trstu ulica Vienna 10, I. Kmetovalci, ki bi rabili ta pripomoček, naj se prijavijo v njenem uradu od 8 in pol predp. do opoldne. Tobačni izvleček (ekstrakt) se uporablja takole: Za pokončevanje listnih uši (ušic), ličink, košenilj ali skakačev zmešaj 1 kg izlečka s 100 litri vode. Za pokončavanje rdečega pajka, golih ličink in gosenic mešaj 2 kg izlečka s 100 litri vode. Za pokončavanje gosenic rovaric, stenic na hruškovih listih (tingis piri) in različnih kosmatih gosenic (n. pr. prsteničarjev) se je izkazala zmes 1½ kg izlečka in ¼ kg lizola v 100 litrih vode. Raztopino je treba razpršiti z brizgalko za žuželke (razpršilko) na tiste dele rastline, ki so se jih lotile žuželke. Čim bolj se razprši, tem večji je uspeh. Ogibati se je treba, da se ne narede večje kaplje na listih. Dobro je vsakim 100 litrom raztopine primešati za pest debel kos mazalnega mila, da se bolje prime in razdeli. Za zatiranje škodljivcev s posebno odpornostjo se lahko uporabljajo še drugi pridatki n. pr. amylalkohol, vinski cvet, lug, lizol itd.; o tem dajejo brezplačno pojasnila kmetijske korporacije ali c. kr. postaja za varstvo rastlin na Dunaju (II., Trunnerstrasse št. 1).

Usnje za konjsko opremo in za druge kmetijske svrhe. Tržaška kmetijska družba naznanja, da ji je poverjena razdelitev usnja za konjsko opremo in za druge kmetijske svrhe. Osebe, ki potrebujejo tako usnje, naj se priglase v njenem uradu, ulica Vienna 10, I.

DAROVI.

— V gostilni pri Ozbiču se je nabralo pri koncertu na orgeljce za šentvidsko šolo K 38. Denar hrani uprava »Edinosti«.

— Namesto velikonočnih voščil znancem v Trstu daruje Ana D. 1 K za šentvidsko šolo. (Denar ima tajnik).

— Katerina Biteznik za šentvidsko šolo 10 K.

— Vesela družba v Narodnem domu pri sv. Ivanu nabrala za novo šentvidsko šolo 12 K. Hvala darovateljem in naj najdejo obilo posnemovalcev.

— Ker so surogati rojanskega kadra izvolili novo predsednico, darujejo isti znesek 5 K v korist rojanske podružnice CMD.

— Milan Veber, ker se ni mogel udeležiti Krekove slavnosti, daruje 2 K za Krekov spomenik, 2 K za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda, in 1 K za otroški vrtec na Vrdeli.

— Za šentvidsko šolo je daroval Alojzij Vižin 10 K. Denar se izroči blagajniku podružnice.

Podružnica CMD v Rojanu. N. N. (pri g. Katalanu) 6 K; vesela družba z orgicami pri Katalanu za novi otroški vrtec na Greti 100 K; za isti vrtec se je nabralo v kons. društvu 120 K; za en kamen v spomin ra pok. Maksa Lavrenčiča 137 K k tem že izkazanih 63 K, skupaj 200 K; rojanski kader 10 K; »briškola« 4 K.

Moški CM podružnici daruje družba 5 K zato da Štefan ne bo nosil več »mašence«; isti podružnici g. Treven in družba za cigarete 4 K. — Hvala!

Ferdinand Novič
Bronislava Čebul
poročena
1. 4. 1918.

Priporočljiva tvrdka.

Damska krojačnica
A. RIEGER, Trst ulica Commerciale 8. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 837

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 6 stot. besedo Mastne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink.

Proda se v Herpeljah v hotelu „Herpelje“ pohištvo. Feresin 1906

Prodam šivalni stroj za K 90 Ulica Manzoni 17, vr. št. 2. Ambrožič. 1995

Učiteljica nauči govoriti nemško in italijansko v treh mesecih. Ulica Maiolica 17, II. 1994

Zamenjam vsakteri predmet ki se nahaja v moji prodajalni za živež. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1991

Dam v najem stanovanje z vrtom (sobo in kuhinjo) v lepi sončni legi 5 minut od rojanske cerkve. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1993

Ugodna prilika! Prodam v redini mesta hišo s pohištvom (nova stavba), normalna dohodnina K 17.000, cena K 250.000, drugo z K 13.000 dohodnine, cena K 140.000 ter razne hiše, hišice in dvorce od 16.000 K naprej. — Pojasnila v kavarni Corso od 9—12. Kolarič. B 23

Kupil bi rad psa in lovsko psico čistokrvne istrske pasme, staro od 1 do 3 let, ki dobro išče in dolgo goni. Kdor želi prodati, tudi psico samo, naj se javi. Pripravljen sem tudi za menjati s koruzo ali pšenico. Krašović Milivoj, Karlovac-Hrvatsko. 1375

Na prodaj je v Barkovljah več zemljišč in zraven 2 hiši. Informacije v Barkovljah hšt. 47 in na Proseku hšt. 122. 1987

V Bosákovi podružni gostilni na Lipskem trgu št. 7 dobijo vedno topla jedila po zmernih cenah. Voditelj Fr. Novak. 1901

Vreče vsake vrste kupuje Babič Fran po najvišji ceni. Molino grande 20 1894

Proda se po zmernih cenah gumi za cepljenje trt. Ulica del Bosco 4, vr. 7. Od 12 in pol do 2 in pol pop. 1986

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu. Via delle Poste št. 10. 40

C. kr. priv.
Avstr. kreditni zavod
za trgovino in obrt
Podružnica Trst, Trg Marije Terezije 2
Blagajna je odprta od 9 zjutraj do 1 pop.
se bavi z vsemi bančnimi posli toliko tukaj, kolikor na Dunaju VII. Zollergasse 2. — (Naslov za brzojavke na Dunaju „Filcredit“).
Sprejema hranilne vloge na knjižice (do preklica) in jih obrestuje po
3.50%
Rentni davek plačuje zavod od svojega.
Obrestovanje vlog na tekočem računu po dogovoru. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti izgubi. Sprejemajo se predznambe za srečke razredne loterije. Za shrambo vrednostnih papirjev in dokumentov je priporočljivo vzeti v najem varnostno jekleno celico (Safes) pod ključem najemnika, ktera je zavarovana proti ognju in tatvini v Oklopnem zakladu podružnice.

Kostanjev les, hrastov les drva za kurjavo, stabni les, strešnike in zidne opeke
kupuje vsaki dan po najvišjih cenah odlikovana apnena delavnica in stavbeno podjetje J. WILD, Nabrežina pri Trstu. Iščejo se povsod zastopniki za kupovanje lesa ter prodajo apna.

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Vstopnina K 2

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
-- UMETNI ZOBJE --

GAMBRINUS
Varietà Kabaret
vsaki večer ob 9½
velika varietetna predstava
Vstopnina K 1·—

Zlatarnica G. Pino
v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

Novo pogrebno podjetje Trst.
Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1402.
Preskrbuje vsakorazredne pogrebe, prevoz mrličev na vse kraje, države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč i. t. d. po zmernih ceni. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.
Brzojavi: NOVO POGREBNO PODJETJE — TRST.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 23,500.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethoistrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatija, Split, Šibenik, Zadar.
Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. -- — Menjalnica. — — Eskompt menic
Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi: JADRANSKA.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne